

Alþingi
b.t. efnahags- og viðskiptanefndar
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 28. mars 2022

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um greiðslureikninga, 417. mál.

Samtök fjármálafyrirtækja (SFF) hafa tekið framangreint frumvarp til skoðunar og fagna samtökin frumvarpinu. Mikilvægt er að innlendir fjármálamarkaður starfi eftir alþjóðlega viðurkenndri umgjörð sem er sem líkust því sem gerist í Evrópu. Það gerir íslensk fjármálafyrirtæki samkeppnisfærari, getur opnað fyrir aðgang þeirra að stærri mörkuðum í nágrannalöndunum og einnig greitt fyrir aðgengi erlendra þátttakenda á íslenskum markaði. Hér á eftir eru gerðar athugasemdir við frumvarpið og lagðar til breytingar sem eru sérstaklega undirstrikaðar.

Gildistaka frumvarpsins

Í 29. gr. frumvarpsins er lagt til að lögin taki gildi 1. maí 2022. Samkvæmt ákvæðum frumvarpsins ber Seðlabanka Íslands að birta reglur með hugtakalista yfir algengustu tegundir þjónustu sem tengjast greiðslureikningi. Greiðsluþjónustuveitendum (bönkum og sparisjóðum) ber síðan að útfæra og birta gjaldskrá sem skal vera í samræmi við framangreindan hugtakalista. Gera má ráð fyrir að reglur Seðlabankans með hugtakalistanum verði í fyrsta lagi birtar skömmu eftir að lögin taka gildi. En þá þurfa greiðsluþjónustuveitendur ráðrúm til þess að útfæra gjaldskrár greiðslureikninga, en það kallar á töluverða tæknilega vinnu. Sökum óvissu um birtingu reglna Seðlabankans um gjaldskrár og hugtakalista yfir algengustu tegundir þjónustu, verður að teljast sanngjarnt að greiðsluþjónustuveitendur fái hæfilegt svigrúm frá birtingu reglna Seðlabanka Íslands til þess að innleiða lögin og reglurnar. SFF leggja því til að gildistöku laganna verði frestað til 1. ágúst n.k. svo tryggt sé að nægur tími gefist til undirbúnings.

Skilríkjavandi flóttamanna

Samkvæmt 13. og 14. gr. frumvarpsins verður lánastofnunum óheimilt að mismuna neytendum með lögmæta búsetu á Evrópska efnahagssvæðinu á grundvelli nokkurrar ástæðu svo sem ríkisfangs, þjóðernis o.fl. Lánastofnun verður skylt að bjóða neytanda almenna greiðslureikninga. Þannig hefur neytandi sem hefur lögmæta búsetu á Evrópska efnahagssvæðinu rétt á að stofna og nota almennan greiðslureikning hjá

lánastofnun hér á landi. Framangreint á einnig við um þá sem ekki hafa fasta búsetu, hælisleitendur og þá sem ekki hefur verið veitt dvalarleyfi en brottvísun er ekki möguleg af lagalegum eða öðrum ástæðum. Með öðrum orðum verður bönkum og sparisjóðum skylt að opna greiðslureikning fyrir þessa aðila ef þeir óska eftir því. Til þess að það sé mögulegt þarf viðkomandi viðskiptavinur að geta sannað á sér deili samkvæmt þeim kröfum sem gerðar eru í lögum um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka, nr. 140/2018 (þþvl.).

Um þessar mundir er búist við auknum fjölda flóttamanna til Íslands. Fyrirséð er að það muni myndast vandi við að sanna deili á flóttamönnum sem ekki hafa í fórum sínum fullgild skilríki við stofnun greiðslureiknings þar sem nú vantar ákvæði inn í þþvl. sem heimilar bönkum og sparisjóðum að stofna reikninga fyrir flóttamenn sem eru ekki með fullnægjandi skilríki í fórum sínum. Í samráðsgátt stjórnvalda eru nú til kynningar drög að frumvarpi (mál nr. 40/2022) sem ætlað að létta á kvöð um framvísun þessara aðila á skilríkjum en að mati SFF er ekki nægilega skýrt kveðið á um það í drögunum hvaða kröfur skuli gerðar um þetta. SFF leggja ríka áherslu á að samhliða lögfestingu frumvarps um greiðslureikninga verði lögfest breyting á 18. tölul. 3. gr. þþvl. sem tryggir að flóttamenn sem eru án gildra skilríkja hér á landi geti fengið útgefin skilríki frá íslenskum stjórnvöldum sem nægja til að sanna á þeim deili á grundvelli ákvæða þþvl.

18. tl. 3. gr. þþvl. mætti orða svo:

Viðurkennd persónuskilríki: Gild persónuskilríki sem gefin eru út af stjórnvöldum eða eru viðurkennd af stjórnvöldum. Til gildra persónuskilríkja teljast vegabréf, ökuskríteini, **dvalarleyfisskríteini gefin út af Útlendingastofnun** og nafnskríteini gefin út af Þjóðskrá Íslands, eða samsvarandi erlendum stjórnvöldum og rafræn skilríki sem innihalda fullgild rafræn vottorð sem varðveitt eru á fullgildum undirskriftarbúnaði ...

Um frekari rökstuðning fyrir þessari tillögu er vísað til umsagnar SFF, dags. 11. mars 2022, við mál nr. 40/2022 í samráðsgátt stjórnvalda ¹

Uppsögn rammamanna

Í 1.-5. tölul. 2. mgr. 17. gr. frumvarpsins eru tilgreind atriði sem heimila lánastofnun að segja rammamanna upp einhliða. Eins og kemur fram í greinargerð með frumvarpinu felur 17. gr. í sér innleiðingu á 19. gr. tilskipunar 2014/92/ESB. Framangreind atriði fela í sér innleiðingu á 2. tölul. 19. gr. tilskipunarinnar

Í 3. tölul. 19. gr. tilskipunarinnar er kveðið á um eftirfarandi heimild: „Aðildarríki geta tilgreint afmörkuð og sértæk viðbótartilvik þar sem lánastofnun getur einhliða sagt upp

¹ [https://samradsgatt.island.is/oll-mal/\\$Cases/Details/?id=3153](https://samradsgatt.island.is/oll-mal/$Cases/Details/?id=3153)

rammasamningi um almennan greiðslureikning. Slík tilvik skulu byggjast á ákvæðum landslaga sem eiga við á þeirra yferráðasvæði og skulu miða að því að afstýra misnotkun neytenda á réttinum til aðgangs að almennum greiðslureikningi.“

Að mati SFF er ástæða til að nýta þessa heimild og bæta við upptalninguna í 1.-5. tölulið því tilviki þegar neytandi misnotar réttinn til aðgangs að almennum greiðslureikningi og misnotkunin felur í sér að brotið er gegn skilmálum rammamnings eða skilmálum viðskipta sem vísa til rammamnings. Mikilvægt er að lánastofnun geti þá sagt upp rammamningi einhliða í því skyni að stuðla að öruggum, eðlilegum og heilbrigðum viðskiptaháttum. Umrætt viðbótartilvik byggir á ákvæðum landslaga, þ.e. ákvæðum laga nr. 114/2021 um greiðsluþjónustu, að því er varða rammamninga og skilmála slíkra samninga, og ákvæðum laga um viðskipti við lánastofnanir, m.a. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki og sérlaga um tiltekna fjármálaþjónustu, að því er varðar skilmála tiltekinna viðskipta.

SFF leggja því til að bætt verði við 2. mgr. 17. gr. nýjum tölulið, sem verði 6. töluliður, svohljóðandi:

Neytandi misnotar réttinn til aðgangs að almennum greiðslureikningi og brýtur gegn skilmálum rammamnings eða skilmálum viðskipta sem vísa til rammamnings.

Með vinsemi og virðingu,

Jóna Björk Guðnadóttir, yfirlögfræðingur